SYKEHUSET ØSTFOLD

STYREMØTE 21. desember 2020

Styresak nr.:	67-20	Sakstype:	Beslutningssak
Saksnr. arkiv:	20/04487		

Kapasitetsøkning somatikk Sykehuset Østfold HF på kort sikt - styringsdokument

Forslag til styringsdokument for prosjekt *Kapasitetsøkning somatikk på kort sikt Sykehuset Østfold (2020-2025)* legges frem for beslutning i styret.

Det foreslås at styret vedtar at ombygging av døgnområde for sengeplasser iverksettes så raskt som mulig.

Forslag til vedtak:

1. Styret godkjenner styringsdokument for prosjektet *Kapasitetsøkning somatikk på kort sikt Sykehuset Østfold (2020-2025)*.
2. Styret ber om at ombygging av døgnområde med inntil 25 sengeplasser på Kalnes (03B02) iverksettes så raskt som mulig for å løse dagens utfordringer med kapasitet på døgnplasser.
3. Styret ber om at erstatningsarealer for aktivitetene som er i område 03B02 utredes videre og legges frem i styret 22. februar 2021.
4. Styret ber om at arbeidet med *mandat for prosjektinnramming av dimensjonering og kapasitet på lang sikt 2025-2040* starter nå og legges frem for beslutning i styret etter at dialog med Helse Sør-Øst er gjennomført.

Sarpsborg, den 14.12.2020

Hege Gjessing
administrerende direktør

Vedlegg: Styringsdokument - *Kapasitetsøkning somatikk på kort sikt Sykehuset Østfold (2020-2025)*

1. Administrerende direktørs anbefalinger / konklusjoner

Administrerende direktør anbefaler styret å godkjenne det fremlagte styringsdokumentet for å øke kapasiteten i Sykehuset Østfold (SØ) på kort sikt. Det har pågått en grundig prosess frem mot endelig styringsdokument, hvor styret og sykehusledelsen har gitt innspill underveis.

Hovedutfordringen for SØ er å løse de eksisterende kapasitetsproblemene med hensyn til døgnplasser. Utfordringer med overbelegg og midlertidige løsninger for å løse problemene (to-sengsrom, pasienter som ikke ligger på «moderpost», mv.) må løses så raskt som mulig. SØ har per i dag en beregnet underdekning på 60 senger, dette er beregnet å øke til 80 senger i 2025.

De eksisterende og kortsiktige utfordringene gjør at vi ikke kan vente på et eventuelt nybygg, da en ferdigstillelse vil ta minst 4-5 år. Administrerende direktør vil derfor anbefale styret å vedta at ombygging av fløy 03B02 på Kalnes gjennomføres så snart som mulig/når nødvendig prosjektering av sengeområdet er gjennomført.

Arbeidet med etablering av erstatningsarealer må fortsette for å få et best mulig beslutnings-underlag før det kan tas endelig valg av alternativ. Det må blant annet foretas en grundigere kartlegging av behovene til de som må flytte ut for å frigjøre plass, og det må utredes mulige omrokkeringer i sykehusbygget. Styret vil derfor få sak om dette til beslutning 22. februar 2021.

Arbeidet med å sikre nødvendig kapasitet og dimensjoner på lang sikt starter med *prosjektinnrammingen*. Dette innebærer å lage et styringsdokument som beskriver rammebetingelser og hvordan prosjektet er definert og avgrenset. Styringsdokumentet etableres i samspill og dialog mellom lokalt og regionalt helseforetak. Det bør være et levende dokument som oppdateres ved inngangen til hver ny fase og følger prosjektet fram til overlevering av bygget (jf. veileder for tidligfasen i sykehusprosjekter, Sykehusbygg).

Styringsdokumentet for langsiktige tiltak legges frem for styret i SØ etter at nødvendig dialog med Helse Sør-Øst (HSØ) er gjennomført.

2. Faktabeskrivelse

2.1 Tidligere vedtak

Styret i SØ vedtok 15. juni 2020, sak 35-20 *Dimensjonering og kapasitetsutvikling i Sykehuset Østfold fram mot 2040*:

1. *Styret tar redegjørelsen om fremtidig dimensjonering og kapasitetsutvikling til etterretning.*
2. *Styret konstaterer at Sykehuset Østfold HF i nåværende driftssituasjon har en underdekning på om lag 60 somatiske døgnplasser. Dette vil i foreliggende framskriving øke til 80 i 2025 og om lag 100 i 2030. Det må derfor gjøres tiltak for å øke foretakets kapasitet med hensyn til somatiske døgnplasser.*
3. *Styret konstaterer også at foretaket gradvis vil møte flere kapasitetsutfordringer som det må legges en plan for å løse i et lengre perspektiv.*
4. *Styret gir administrerende direktør mandat til oppstart av tidligfase for å utarbeide en prosjektbeskrivelse til styremøtet 02.11.20 for å løse sykehusets behov for utvidet kapasitet:*
   a. *Ett prosjekt for å løse sykehusets behov for døgnplasser innen somatikk på kort sikt.*
   b. *Ett prosjekt som skal gi føringer på alle sykehusets kapasiteter i perioden frem mot 2040 med periodisk utvikling.*
5. *Administrerende direktør bes utarbeide en sak som gir styret et beslutningsgrunnlag for å kunne velge hovedretning for mandatet i vedtakspunkt 4. Saken skal inneholde en vurdering av faglige og*

økonomiske aspekter, pasientsikkerhet og et likeverdig tilbud til befolkningen i opptaksområdet. Saken legges frem i styremøtet 22.09.20.

6. *Prosjektene skal følge de nasjonale og regionale føringer og vedtak og Veileder for tidligfasen i sykehusbyggprosjekter skal benyttes i prosjektgjennomføringen.»*

Oppfølging av pkt. 5 i vedtaket ovenfor ble behandlet i styremøte 22. september 2020, i sak 50-20, hvor det ble fattet følgende vedtak:

«Styret ber om at følgende veivalg inngår i mandatet for å løse Sykehuset Østfolds behov for utvidet kapasitet:

1. *For å avhjelpe situasjon med høyt belegg vil Sykehuset Østfold på kort sikt gjøre følgende tiltak:*
    a. *videreutvikle SØ Moss gjennom mer poliklinikk og dagbehandling.*
    b. *etablere inntil 25 somatiske døgnsenger i SØ Kalnes.*
    c. *endre innleggelsesmønster, redusere liggetid og antall utskrivningsklare pasienter.*
    d. *det legges til grunn at det etableres erstatningsarealer for de arealene som skal benyttes til døgnplasser.*
2. *Behovet for langsiktig dimensjonering, kapasitetsøkning og oppgave- og funksjonsfordeling utredes i eget prosjekt. Styringsdokument legges frem for styret til beslutning 2. november 2020.*
3. *Etablering av nytt akuttmottak i SØ Moss utredes ikke videre.*
4. *Somatiske døgnsenger i SØ Moss økes ikke utover dagens nivå.»*

I styremøte 2. november 2020, sak 59-20, ble styret orientert om prosjektet *Kapasitetsøkning somatikk*.
Utdrag fra protokollen:

> *. styret er positive til at man nå vil se dette i sammenheng og organiserer dette i ett prosjekt med to faser. Styret anser det som riktig å se på muligheten for en ny sengepir og ikke bare en «midlertidig» løsning med ombygging/ erstatningsarealer. Styret ser frem til å få presentert saker til beslutning hhv. 21.12.20 (fase 1) og 22.02.21 (fase 2).*

I sak 59-20 ble prosjektene «kort sikt» og «lang sikt» slått sammen til ett prosjekt med to faser. Styringsdokument for fase 1 vedtas av styret 21. desember 2020 og fase 2 vedtas 22. februar 2021.

Styret ba om at det vurderes mulighet for en ny sengepir/nytt sengebygg i tillegg til eller i stedet for ombygging av 03B02 og erstatningsarealer. Prosjektet har foretatt en foreløpig, overordnet beregning av kostnader og tidsplan knyttet til de ulike alternativene for døgnplasser. Med utgangspunkt i foreløpig estimat på at ombygging av 03B02 inklusiv erstatningsarealer koster under 100 mill. kroner, var styrets spørsmål er om det er mulig å bygge et sengebygg til under 200 mill. kroner.

Etter møte med HSØ 2. desember 2020 ble det gitt klare føringer på at det må være to prosjekter, hvorav prosjekt for kortvarig kapasitetsøkning må prioriteres. Prosjektet deles derfor igjen i to deler – ett på kort sikt og ett på langt sikt. Denne saken omhandler kapasitetsøkning på kort sikt.

2.2 Styringsdokument, kapasitetsøkning på kort sikt (2020-2025)

Det legges med dette frem forslag til styringsdokument for kapasitetsøkning somatikk på kort sikt, hvor styrets innspill inngår. Det legges også frem et estimat for kostnader og tidsplan knyttet til alternativene for å øke døgnplasser i SØ.

Effektmål

- Tilstrekkelig sengekapasitet i SØ, ingen korridorpasienter
- Beleggsprosent i gjennomsnitt på inntil 90 %

- To-sengsrom på Kalnes avviklet
- Redusert ventetid og fristbrudd

Resultatmål
Delprosjekt 1 «*Døgnplasser Kalnes»*
- Utrede døgnområde med inntil 25 sengeplasser på Kalnes (03B02)
- Utrede erstatningsarealer for aktivitetene som er i 03B02 i dag

Delprosjekt 2 «*Økt poliklinikk og dagbehandling Moss og Kalnes»*
- Definere poliklinikk og dagbehandling som kan overføres fra Kalnes til Moss
- Tilrettelegge bygningsmessig og teknisk for økt poliklinikk og dagbehandling i Moss og Kalnes, ved hjelp av arealeffektivitet og bedre koordinering av bruk av arealer
- Definere og beskrive behov for poliklinikkrom og koordinering av bruken av disse (Moss og Kalnes). Som forarbeid til dette delprosjektet gjøres en kvalitetssikring av dagens bruk av poliklinikkrom. Arbeidet med overgang fra døgn til dag fortsetter

I *kapasitetsprogrammet* blir følgende fulgt opp:
- Økt hjemmebehandling kreft og medisin
- Fra døgn til dag i kirurgi
- Økt poliklinisk aktivitet
- Etablering av tverrfaglig team for oppsøkende virksomhet
- Storforbrukere hjertesvikt og kols

2.3 <u>Delprosjekt 1 Døgnplasser Kalnes</u>

Hovedutfordringen for SØ er å løse de eksisterende kapasitetsproblemene med hensyn til døgnplasser. Utfordringer med overbelegg og midlertidige løsninger for å løse problemene (to-sengsrom, pasienter som ikke ligger på «moderpost», mv.) må løses så raskt som mulig. SØ har per i dag en beregnet underdekning på 60 senger, dette er beregnet å øke til 80 senger i 2025.

Døgnområde med inntil 25 sengeplasser på Kalnes (03B02)
På grunn av stort overbelegg i medisinske fagområder er det avklart at de nye døgnplassene i Kalnes disponeres av klinikk for medisin.

Sengetallet vil bli lavere enn 25 fordi det er nødvendig å etablere støtterom (arbeidsstasjoner og medisinrom) i tilknytning til døgnområdet slik at arealet blir funksjonelt.

Økonomi
Ombyggingen av 03B02 er kalkulert til å koste ca. 25 mill. kroner.

Erstatningsarealer
Det skal etableres erstatningsarealer for de som i dag benytter området som skal brukes til døgnplasser i 03B02 (600 m^2). I alternativene er det lagt til grunn at det er behov for 200 m^2 ekstra for å dekke behovet for legearbeidsplasser, MR, mv.

Det er gjort en foreløpig vurdering av mulige alternativer for erstatningsarealer:

I. leie paviljonger knyttet til sykehusbygget på Kalnes (3 alternative plasseringer)
II. leie mer areal i nytt administrasjonsbygg nær sykehusbygget på Kalnes

I vurderingen videre må behovet for arealer og kostnader kvalitetssikres, i tillegg blir avstanden mellom klinikk og erstatningsarealer en viktig faktor. Vurderingene skal også forankres hos de som blir berørt av endringene. De ulike alternativene er kort beskrevet nedenfor:

I. Leie paviljonger knyttet til sykehusbygget på Kalnes (3 alternative plasseringer)

Alternativ A, med direkte tilgang:

Alternativ B, med direkte tilgang:

Denne løsningen vil kreve en ombygging i eksisterende klinisk areal (1 rom i område for fysioterapi).

Alternativ C, direkte tilgang gjennom kulvert i U1:

Leie av paviljonger (800 m^2) er beregnet til å koste 15,9 mill. kroner i en 7 års- leie periode.

II. Leie mer areal i nytt administrasjonsbygg nær sykehusbygget på Kalnes

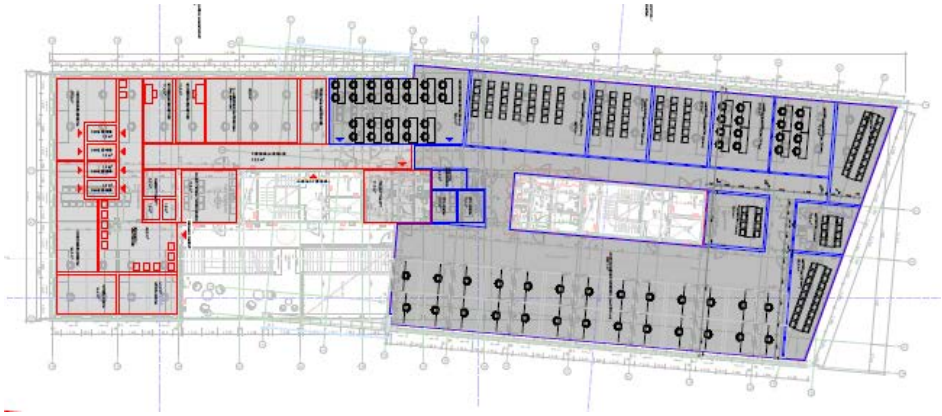

Det legges til grunn at ny leiekontrakt baseres på gjeldende. Totalt utgjør ny leiekontrakt 800 m^2 inkl. del av fellesareal. Ny leiekontrakt omfatter deler av 4. etasje i «nytt administrasjonsbygg» (Kalnes samfunnsbygg). Erstatningsarealene er beregnet til å koste ca. 15,04 mill. kroner, ut fra en leietid på 7 år. Endelig leiekontrakt forhandles etter valg av erstatningsarealer er tatt.

2.4 Tidsplan – prosjekt kapasitetsøkning somatikk på kort sikt

Prosjektets fase er perioden 2020-25, og tidsplan for de ulike delprosjektene utarbeides når styringsdokumentet er vedtatt (21.12.20).

Ombygging av 03B02 krever erstatningsarealer. Dersom man velger å etablere erstatningsarealer i nytt administrasjonsbygg (leie) er det er anslått å ta 1 ½ år fra finansiering av ombygging i sykehuset er godkjent til pasienter kan mottas i nytt døgnområde. Ved etablering av paviljong vil dette forlenges med 3-6 måneder.

2.5 Prosjektorganisering

Prosjektorganiseringen fremgår av vedlagte styringsdokument.

Prosjektet er planlagt organisert med en styringsgruppe ledet av administrerende direktør (prosjekteier), med fagdirektør som prosjektleder. I styringsgruppen inngår økonomidirektør, klinikksjef medisin, FM-direktør, tillitsvalgt og verneombud. Det er etablert en prosjektgruppe for hvert av delprosjektene, hvor også tillitsvalgt og verneombud inngår.

Styringsgruppen avholdt sitt første møte 17. november 2020 og det ble gjennomført felles oppstartsmøte for de to delprosjektene 24. november 2020. Delprosjekt 1 Døgnplasser skal avholde sitt andre møte i prosjektgruppen 11. desember 2020. Delprosjekt 2 Poliklinikk og dagbehandling avholdt sitt andre møte 7. desember 2020.
Prosjektet inklusiv alternativer for erstatningsarealer ble lagt frem for sykehusledermøte 20. oktober og 1. desember 2020, og foretakstillitsvalgte ble i forkant av disse møtene informert.

3. Administrerende direktørs vurderinger

3.1 Styringsdokumentet

Etter innspill fra HSØ er kapasitetsøkning *kort sikt* og *lang sikt* delt i to prosjekter.
Styringsgruppe kapasitetsøkning på kort sikt ledes av administrerende direktør. Det er etablert to delprosjekter: ett som skal finne løsninger for sengekapasitet på kort sikt, og ett som jobber med poliklinikk og dagbehandling.

Prosjektet er organisert slik at det sikrer god forankring hos ledere og medarbeidere.
Tillitsvalgte og verneombud med i styringsgruppen og delprosjektene. Sykehusledelsen inngår i styringsgruppen og relevant fagkompetanse er med i koordineringsgruppe, prosjektgrupper og som referanser.

Administrerende direktør vil ivareta god dialog med eier for å sikre at løsningene som utredes er godt forankret der. Dialog og samarbeid med kommunehelsetjenesten ivaretas gjennom etablerte kanaler (samarbeidsutvalget mv).

Det vil utarbeides en kommunikasjonsplan, hvor kommunikasjonsavdelingen og prosjektleder vil få en viktig rolle med å koordinere nødvendig informasjon både internt og eksternt. Eventuelle avvik

fra gjennomføringsplanen skal rapporteres, tiltak vil iverksettes og følges opp. Styret vil holdes orientert om fremdriften i prosjektet.

3.2 Døgnplasser

Hovedutfordringen for SØ er å løse de eksisterende kapasitetsproblemene med hensyn til døgnplasser. Utfordringer med overbelegg og midlertidige løsninger for å løse problemene (to-sengsrom, pasienter som ikke ligger på «moderpost», mv.) må løses så raskt som mulig. SØ har per i dag en beregnet underdekning på 60 senger, og dette er beregnet å øke til 80 senger i 2025.

De eksisterende utfordringene gjør at vi ikke kan vente på et eventuelt nybygg som vil ta minst 4-5 år å ferdigstille. Administrerende direktør vil derfor anbefale styret å vedta at ombygging av fløy 03B02 på Kalnes gjennomføres så snart som mulig/når nødvendig prosjektering av sengeområdet er gjennomført.

Ombygging av 03B02 har en investeringskostnad på 25 mill. Erstatningsarealer skal leies, noe som vil medføre en årlig økning i leiekostnader på 2,2 mill. Dette vurderes å kunne dekkes innenfor SØs tilgjengelige økonomiske rammer.

Ombyggingen av 03B02 vil tilføre SØ i underkant av 25 senger. Økning av 20-25 sengeplasser vil ikke løse hele det nåværendekapasitetsproblemet. Det skal i tillegg gjennomføres en rekke tiltak gjennom delprosjekt 2 *Poliklinikk og dagbehandling* og gjennom *kapasitetsprogrammet* (økt hjemmebehandling og poliklinikk, fra døgn til dag, oppsøkende virksomhet, storforbrukere, mv.).

Arbeidet med etablering av erstatningsarealer må fortsette for å få et best mulig beslutningsunderlag før det kan tas endelig valg av alternativ. Det må blant annet foretas en grundigere kartlegging av behovene til de som må flytte ut for å frigjøre plass, og det må utredes mulige omrokkeringer i sykehusbygget. Styret vil derfor få en sak om dette til beslutning 22. februar 2021.

3.3 Dimensjonering og kapasitet på lang sikt (2025–2040)

Arbeidet med det langsiktige prosjektet har allerede vært forberedt en tid. Prosjektet skal følge nasjonal og regional standard for prosjektinnramming og dialog med eier (HSØ). En tett og fortløpende dialog med HSØ må gjennomføres før styringsdokument for prosjektinnrammingen fremmes til styret i SØ, dette arbeidet er allerede igangsatt.